

Kunst

FLUXUS

niet
GRATIS
maar 70 ct - 10 Bfr

70 ct/10 Bfr. MAANDKRAANT — 3e JAARGANG No. 11 — SEPTEMBER/OKTOBER 1966

**HEEFT U HIER NIET OP
GEWACHT?**

ZIE PAGINA 2

NAHCSO

ZIE PAGINA 6

JA, EINDELIJK ?

ZIE ACHTERPAGINA

nieuws over komende voor-
stellingen die u niet moogt
missen

IS DIT KUNST?

(Zie verder pag. 11)

WIJSHEID ZONDER ACTIE OM IN VOORSPOED AFGUNST TE ONTLOPEN

.....

**WAT FLUXUS
NU EIGENLIJK
ZO ONGEVEER
IS**

ZIE PAGINA 10

.....

ASSOCIATION for SCIENTIFIC RESEARCH in NEW METHODS of RECREATION

DE ASSOCIATION FOR SCIENTIFIC RESEARCH IN NEW METHODS OF RECREATION (AFSRINMOR-INTERNATIONAL) ONTSTOND CIRCA ACHT JAAR GELEDEN VOORNAMELIJK IN NEW YORK EN TOKIO. HET IS THANS EEN WERELDORGANISATIE MET PAK WEG VIJFTIG LEDEN, VERSPREID OVER DE GEHELE WERELD. VOOR ELK LAND TREDEN OP DE ZOGENAAMDE „REPRESENTATIVES“. VERTEGENWOORDIGERS ZIJN THANS AANGESTELD IN NEW YORK, SAN FRANCISCO, TOKIO, WARSCHAU, MILAAN, PARIJS, KEULEN, LONDEN EN STOCKHOLM. ZIJ ZIJN SLECHTS ZAAKGELASTIGDEN EN BEHARTIGEN DE BELANGEN VAN DE ORGANISATIE VOOR HET LAND DAT ZIJ VERTEGENWOORDIGEN; ZIJ KUNNEN ZELF GEEN LID MEER ZIJN. DE LEDEN VAN AFSRINMOR-INTERNATIONAL ZIJN NAMELIJK ALLEN ANONIEM EN BLIJVEN DAT ONDER ALLE OMSTANDIGHEDEN. DIT ANONIMITEITSBEGINSEL VOORKOMT FORMING VAN STIJLGEBONDENHEID EN TE PERSOONLIJK GERICHTE KRITIEK. HET SCHENKT DE LEDEN VRIJ-

HEID EN BEVORDERT EEN SNELLE WERKWIJZE.

DE VERTEGENWOORDIGERS, DIE DOORGAANS NAAST HUN WERK VOOR AFSRINMOR-INTERNATIONAL CREATIEF WERKZAAM ZIJN, LEVEREN DUS GEEN BIJDAGEN IN DE VORM VAN WERKSTUKKEN OPGENOMEN IN HET KADER VAN 'HET AFSRINMOR PROGRAMMA.

AFSRINMOR-INTERNATIONAL BEWEEGT ZICH HOOFDZAKELIJK OP HET TERREIN VAN DE RECREATIE IN DE RUIMSTE ZIN VAN HET WOORD. ONDER DE LEDEN BEVINDEN ZICH O.A. WETENSCHAPSMENSEN, KUNSTENAARS EN SPECIALISTEN. DE AKTIVITEITEN HEBBEN ZICH DE AFGELOPEN VIJF JAREN HOOFDZAKELIJK BEPERKT TOT WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN INTERN OVERLEG. IN DE LOOP VAN HET JAAR ZULLEN DE EERSTE NAAR BUITEN GERICHTE AKTIVITEITEN ONTPLOOID WORDEN. DE VERTEGENWOORDIGERS EN ZAAKGELASTIGDEN BESTUDEREN, ADMINSTREREN, CENSUREREN OF BEWERKEN EN REALISEREN DE HUN TOEGEZONDEN GEGEVENS.

STUUR DEZE BON

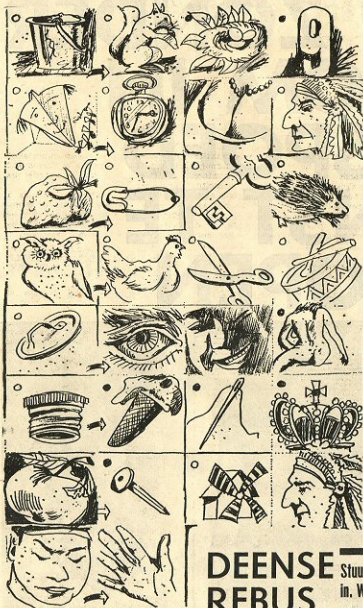
ONMIDDELLIJK NAAR

L.P.V.R. afdeling Den Haag

Kouwlaan 8 Den Haag

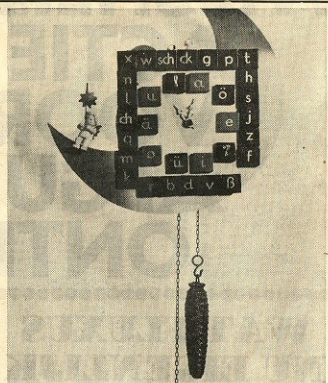
Naam:

Adres:

DEENSE REBUS

Stuur uw oplossing van deze aardige rebus van A. Kopecke vóór 1 december in. Wie weet wint u de prijs!

Poëzie Klok
Emmett Williams

OORSTUK (Terry Riley)

men scheure dit gedeelte
van de pagina zorgvuldig
uit en verfransende het
volgens enige malen dichtbij
het oor

BON

DEZE BON IS ZEER WAARDEVOL

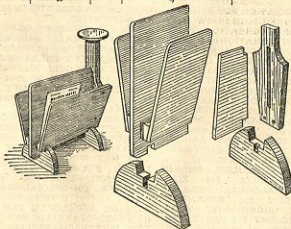
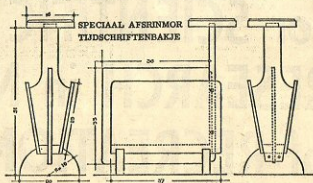
Hou mij a.u.b. regelmatig op
de hoogte

mijn naam:

mijn adres:

mijn woonplaats:

stuur naar p.o. box 2045 A'dam

Let op: deze herfst nog een herdenkingsconcert in de prachtig geres-
taureerde Bachzaal in Amsterdam. Bestel tijdig kaarten (m. o.a. Japanse
premieres) (zie bon hiernaast).
Elders in dit nummer vindt u nieuws over komende voorstellingen in
Arnhem (Stichting Nunc) en Enschede.
Let ook op de TV-uitzending eind dit jaar. Zie pagina 8 en 10.

FLUXUS, DE HISTORISCHE ONTWIKKELING/VERHOUDING TOT AVANT-GARDE BEWEGINGEN

PAAP

U heeft zich mogelijk wel eens afgevraagd: „Wat is toch FLUXUS?“ Deze vraag is inderdaad knemmerend voor de aard van deze beweging (zoals hij het een beweging kunnen noemen).

Is dit een beweging met vele vraagtekens? Of juist niet? Laten wij eens kijken. Iedereen weet nu zo langzamerhand wel dat een ander is ontsproten uit de muziek en uit bepaalde literaire stromingen en bewegingen. Voor nadere gegevens kunt u trouwens beter nevenstaande grafiek bestuderen, die overigens te wensen overlaat. Ook Wouter Paap kan u er aardige dingen over vertellen.

Ton de Leeuw ook wel, maar toch niet zo veel. Enfin, de „generatie na John Cage“ bestaat voor een klein gedeelte uit personen die bij de FLUXUS-movement betrokken zijn. Dit zal u waarschijnlijk weinig zegen, en daarom lijkt het ons juist om hier dieper op in te gaan. Laten wij voorop stellen dat Allan Kaprow de happening uitvindt.

REL

„Happening“? zult u zeggen. Happening is ondertussen een veel misbruikte term geworden. Te pas en te onpas wordt het woord happening gebruikt. Iedere derderangs reit wordt happening genoemd, zoals er ook een hoop pop-art heet (dit is ver-zoek). Overigens was Claes Oldenburg een van de eerste pop-artisten die een min of meer authentieke happening hield.

Uit het voorafgaande zult u kunnen opmaken dat Fluxus iets met happenings te maken heeft. In Fluxus-kringen spreekt men eigenlijk liever over „events“ of laat men benamingen achterwege.

Fluxus is een internationale, voorname-lijk uit muziekkringen ontsproten, door de uit Litauen afkomstige George Maciunas organisa-torisch geleide „gegevenheid“ (het woord „beweging“ voldoet hier niet door ontatenen van eengezindheid en gezamenlijk uitgangspunt der deelnemers, waaronder ook wel raskintenners).

POSTERJEN

Bidragen van Fluxusmensen hebben veel stof doen opwerpen en discussies uitgelokt tijdens en na internationale muziekfestivals en in ander verband: podiumwerken voor spelers, attributen, instrumenten, met dikwijls een uitgesproken visueel karakter, werken uit te voeren door auditorium, werken die plaatsvinden of zich voltrokken op straat, thuis, via de posterijen, „events“, lezingen, jaarboeken, films, essays; men houdt zich ook bezig met het vervaardigen van objecten, die niet middels de erkende kunsthandel, doch via postorderbedrijven te betrekken zijn. Nieuwe realiteiten als Spoerri en Christo opereerden ook in Fluxus-verband. Namen als George Brecht, Dick Higgins, Alison Knowles, Nam June Paik, Eric Andersen, Arthur Kopcke, Bengt af Elmberg, Robert Filliou, Emmett Williams, La Monte Young, Takahisa Kousji, Toshi Ichinyang, en vele anderen behooven in Nederland niet onbekend te zijn na Fluxusfestivals te Amsterdam Rotterdam en Den Haag (met gemeenschappelijke doelen voor de pers ontvangen).

Fluxus is een complex van activiteiten die onderling zeer verschillen van mentaliteit, kwaliteit en karakteristiek. Toegegeven, dit is allemaal erg vaag. Iedere verdring aanduiding lijkt ons echter een simplificatie. Deze krant toont u enkele facetten.

TODAY is fashionable among the avant-garde and the preteling avant-garde to broaden and obscure the definition of fine arts to some ambiguous realm that includes practically everything. Such broad-mindedness although very convenient in shortcutting all analytical thought, has nevertheless the disadvantage

of also shortcutting the semantics and thus communication through words. Elimination of borders makes art nonexistent as an entity, since it is an opposite or the existence of a non-art that defines art as an entity.

Since fluxus activities occur at the border or even beyond the bor-

der of art, it is of utmost importance to the comprehension of fluxus and its development, that this borderline be rationally defined.

Diagram no. 1 attempts at such a definition by the process of eliminating categories not believed to be within the realm of fine arts by people active in these categories.

DEFINITION OF ART DERIVED FROM SEMANTICS AND APPLICABLE TO ALL PAST AND PRESENT EXAMPLES.

(definition follows the process of elimination, from broad categories to narrow category)

Since the historical development of fluxus and related movements are not linear as a chronological commentary would be, but rather planimetric, a diagram would describe the development and relationship more efficiently.

Diagram no. 2 (relationships of various post-1959 avant-garde movements).

Influences upon various movements is indicated by the source of influence and the strength of influence (varying thicknesses of connecting links).

Within fluxus group there are 4 categories indicated:

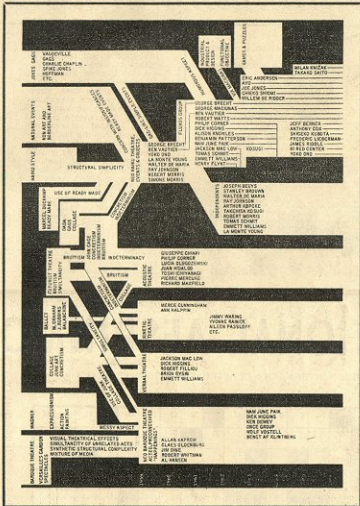
- 1) Individuals active in similar activities prior to formation of fluxus collective, then becoming active within fluxus and still active up to the present day, (only George Brecht and Ben Vautier fill this category);
- 2) Individuals active since the formation of fluxus and still active within fluxus;
- 3) Individuals active independent of fluxus since the formation of fluxus, by presently within fluxus;
- 4) Individuals active within fluxus since the formation of fluxus but having since then detached themselves on following motivations:
 - a) anticollective attitude, excessive individualism, desire for personal glory, prima dona complex (Mac Low, Schmit, Williams, Nam June Paik, Dick Higgins, Kousji);
 - b) opportunism, joining large groups offering greater publicity (Paik, Kousji);
 - c) competitive attitude, forming rival operations (Higgins, Knowles, Paik);

These categories are indicated by lines leading in or out of each name. Lines leading away from the fluxus column indicate the approximate date such individuals detached themselves from fluxus.

In Japan werd in 1965 in plaats van een 2-dimensionaal schilderij een 3 dimensionale beschiederde ruimte tentongesteld waar de bezoekers in roze kledon lopen en waarin, door middel van druipende verf en scheurende papieren wanden, de compositie steeds veranderde. Vrijwel tegelijkertijd exposeerde de schilder Allan Kaprow in Amerika zijn schilderijen met grote gordijnen ervoor. Als bezoekers, die toch wat van de expositie wilden zien door de gordijnen heen glijden, werden ze verbod door flitslampen. Later noemde Kaprow zijn tentoonstellingen „events“ al geen schilderijen meer aan te pas kwamen, driedimensionale action painting en nog later „happenings“.

In 1962 gaf de MES een drietal concerten in Nederland. In de schouwburg in Utrecht moest het publiek zelf zijn stoel van de grote hoop nemen en een plaats zoeken. De muziek bewogen zich om, tussen en door het publiek. Het muziekstuk (er werd over muziek al theater gesproken) speelde zich zowel in, als buiten de zaal af.

VERVOLG OP PAG. 8

	INCLUDE	ELIMINATE
1. ARTIFICIAL:	all human creation	natural events, objects, sub or non-conscious human acts, (dreams, sleep, death)
2. NONFUNCTIONAL, LEISURE	non essential to survival, non essential to material progress, games, jokes, sports, fine arts*	production of food, housing, utilities, transportation, maintenance of health, security, science and technology, crafts, education, documentation, communication (language)
3. CULTURAL	all with pretence to significance, profundity, seriousness, greatness, inspiration, elevation of mind, institutional value, exclusiveness. FINE ARTS** only literary, plastic, musical, kinetic.	games, jokes, gags, sports.

* Past history shows that the less people have leisure, the less their concern for all these leisure activities. Note the activities in games, sports and fine arts among aristocrats versus coal miners.

** Dictionary definition of fine arts: „art which is concerned with the creation of objects of imagination and taste for their own sake and without relation to the utility of the object produced.“

TOKYO AMSTERDAM NICE NEW YORK

Fluxus-leden (voorzover er van leden) gesproken kan worden) schrijven elkaar familielief veel. Sommige leden doen eigenlijk niets anders dan schrijven. Dat wil zeggen: hun voornaamste activiteit bestaat uit het sturen van post naar de meest vreemde personen. De uitgeverij Fluxus werkt ook via de post. Over de gehele wereld zijn agenten schappen die in contact staan met de post-order-centra die voor de verspreiding van de uitgegeven werken zorg dragen. In New York, Tokio, Nice en Amsterdam zijn de zogenaamde post-order-huizen gevestigd die een zeer uitgebreid assortiment werkstukken, partituren, spellen, puzzels, dozen,

MODERNE AUSTRALISCHE WANDDECORATIE

(OM ZELF TE MAKEN; ENKELE WENKEN VOOR HET VERKRIJGEN VAN EEN GOED RESULTAAT)

1. GEBRUIK EEN GOEDE LIJM (LIEFST SYNTHETISCHE)
2. GEBRUIK EEN GOEDE SCHAAR MET SCHERPE PUNTEN OM PRECIES IN DE HOEKJES TE KUNNEN KNIPPEN
3. DOE VOORZICHTIG; VOORKOM DAT HET PAPIER UITSCHERT
4. HANG HET RESULTAAT NIET IN DE FELLE ZON OF OP EEN VOCHTIGE PLAATS, DAN HEEFT U ER HET LANGSTE PLEZIER VAN
5. U KUNT HET GEHEEL OP EEN STUK KARTON PLAKKEN, DAN WORDT HET STEVIGER EN BOVENDIEN STAAT HET HEEL FRAAI U DIENT DAN WEL OP DE JUISTE PLAATSEN GATEN IN HET KARTON AAN TE BRENGEN
6. TOT SLOT: LEES EERST ALLES GOED EN BEGIN NIET ZOMAAR TE KNIPPEN

koffers en boeken leveren. Dat poëzie verder kan reiken dan een bundel of een avond in Carré, bewijst Chieko Shioml, die met zijn „Spatial Poems” als het ware de wereld omspant. Shioml startte zijn serie gedichten met het schriftelijke verzoek aan alle vrienden en kennissen die hij over de wereld bezit, een woord te

bedenken, op te schrijven en het op een zelf te bepalen plaats te bergen. Deze gegevens dienden opgesteld te worden. Door Chieko Shioml werden deze gegevens vervolgens zorgvuldig verzameld en in kaart gebracht. Zijn eerste Spatial Poem bestaat uit een wereldkaart (op dik zacht karton geplakt) met daarin tientallen vlaggetjes geprikt waarop een woord staat, de man die het woord bedacht heeft en de plaats waar het woord zich bevindt.

Een net van woorden dus dat de wereld omspant. Elke deelnemer heeft zo'n wereldkaart met vlaggetjes toegezonden gekregen.

Het tweede „Spatial Poem” is inmiddels ook gerealiseerd. Op een bepaald tijdstip hebben een groot

aantal personen een voorwerp laten vallen. Ze hebben beschreven welk voorwerp, waar en welke richting het uit gevallen is. Deze gegevens zijn verwerkt en op een overzichtelijke wereldkaart (die inmiddels weer is toegestuurd) terug te vinden. Chieko Shioml is inmiddels met een derde gedicht bezig. De Fluxus-uitgeverij zorgt voor de realisatie van dit soort projecten.

Tot nu toe werden voornamelijk in New York de werkstukken uit Japan, Europa, Australië en andere werelddelen gedrukt. Niet alleen de gedichten van Chieko Shioml dus, maar ook de gedichten van Emmett Williams (waarvan u er twee op pagina 8 kunt vinden).

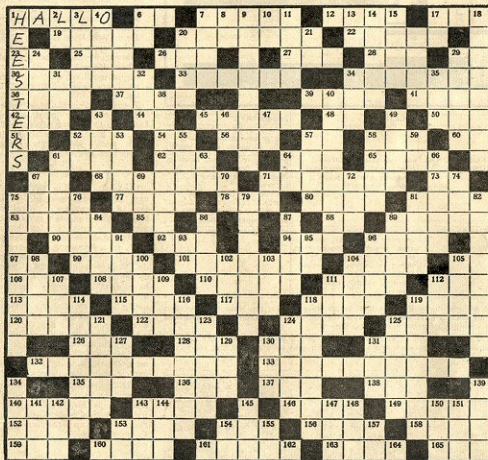
VERVOLG OP PAG. 9.

INTERNATIONAL AFSRINMOR KRUIS

AFSRINMOR INTERNATIONAL AFSRINMOR INTERNATIONAL AFSRINMOR INTERNATIONAL AFSRINMOR IN

HORIZONTAAL

- 1 uitroep
- 6 lidwoord
- 7 geldstraf
- 12 deel v. e. schip
- 17 vies woord
- 19 narigheid
- 20 tanig
- 22 naam
- 23 weifeling (utr.)
- 25 deun
- 26 streek
- 27 etterende zweer
- 28 ontkenning
- 29 lidwoord
- 30 dreumes
- 33 onthinding
- 34 vliegdekmoederschap
- 36 andijve
- 37 schip
- 39 vent
- 41 anarchie
- 42 pl. in Noord Brabant
- 44 pers. v.n.w.
- 45 ontgoocheling
- 48 voegwoord
- 50 peulvrucht
- 51 voegwoord
- 52 slip
- 54 bez. v.n.w.
- 56 groente
- 57 bijwoord
- 58 lamp
- 60 afkorting
- 61 prachtlied
- 62 gerontofiel
- 64 voorbehoedmiddel
- 65 nazorg
- 67 afkorting
- 68 tandheelkundige zorg
- 71 wellust
- 73 uitroep
- 75 vreemdeling
- 77 viltpen
- 78 ververdunding
- 80 ontkenning
- 81 ontkenning
- 83 beroep

AFSRINMOR INTERNATIONAL AFSRINMOR INTERNATIONAL AFSRINMOR INTERNATIONAL AFSRINMOR IN

AFSRINMOR INTERNATIONAL AFSRINMOR INTERNATIONAL AFSRINMOR INTERNATIONAL AFSRINMOR

In enoëtië werd bijna algemeen aangenomen dat de Amerikaanse componist John Cage een choreograaf Cunningham uitvoerde. Cage lag o.a. onder de piano tegen de achtergrond van een danser die op een pianolap op een fluitje blazend door de zaal heen en weer liep. De dansers zochten op een oranje dekentje een boordje met een rood puntje. Het was omstand (weer) een schandaal omdat de componist Nam June Paik (Korea) een stuk voor twee vleugels had gemaakt. Het was een stuk voor beide instrumenten in puin gelaaten' gen'. In de kunstacademie in Amsterdam werd in 1961 een voorstelling van Cage en Cunningham afgevoerd op een speelde, waarbij drie radio's zorgden voor verschillend geluid, terwijl het publiek toeters en mondharmoonika's hoorde. Het was een stuk voor naam believen konden beïnvloeden.

Er was een partituur voor de spelers, die in gesloten enveloppen vóór de voorstelling werden overhandigd. In Londen woog en sloeg Ben Vautier 15 dagen lang en een stuk voor de voorstelling van Cage en Vautier zijn handelingen tot theater, het amebentment tot kunst.

Er is nauwelijks tijd meer om nog over kunst te praten. Publicaties van meningen en uitgangspunten zijn al ingehaald voordat de drukinkt droog is. Sommigen zijn er zelfs al toe overgegaan hun naam niet meer aan hun uitingen te lenen.

George Brecht die behalve het tentoonstellen van 4 wanden, plafonds en vloer, vele stukken schrijft voor spelers, automobielen, radio's etc. heeft eigenlijk geen George Brecht. Zijn portret is niet bekend. Er zijn van hem acht verschillende foto's in omloop van acht verschillende personen (zie pagina 3). Weer anderen laten ideeën en composities door andere handen gaan.

deren lanceren en uitvoeren. Er is geen tijd voor het leggen en uitbreiden van een groot ei, vindt Nam June Paik, wiens werken, brieven, composities etc. door Fluxus uitgevoerd, gedrukt en verspreid worden.

FLUXUS? Dus toch een vereniging? In het Engelse woordenboek staat achter het woord FLUX o.a. stroming; voortdurende verandering.

George Maciunas (USA) die de naam Fluxus gekozen heeft en de administratie en organisatie voor Amerika leidt, besteedt zijn tijd aan het organiseren van uitgaven, concerten, tentoonstellingen van deze steeds groter wordende groep van kunstenaars zonder duidelijk uit-

Er worden dan ook geen boeken uitgegeven maar dozen met inhoud die steeds weer aangevuld kunnen worden. Ondanks dat Maclunas een naam voor zijn publikatiecentrum heeft bedacht, zijn degenen die onder die naam publiceren geen lid en is er van een eenheid geen sprake.

Ben Vautier zegt: „ik voel voor fluxus omdat fluxus open is, omdat niemand weet wat fluxus eigenlijk is." Ben Vautier die in Nice een winkel heeft, publiceert echter ook bij andere uitgevers, zoals alle, in alle delen van de wereld werkende anderen.

Er is grote belangstelling voor
Fluxus.

**ALS U DEZE ZIN GELEZEN
HEBT, STOP DAN DE OP-
VOERING VAN DIT WERK.**

Yellow Piece 2-13-63
Dick Higgins

**SOCIETY
FOR
EXHIBITION
ORGANISING**

Bestel nu de tentoonstelling van uw keuze aan huis (of elke andere omgeving). De S.E.O. houdt volledig rekening met al uw wensen. Compleet georganiseerd, billijke prijzen. Verras uzelf of schenk uw vrienden en relaties een SURPRISE tentoonstelling (speciaal aanbevolen).

Als u nog nimmer van de S.E.O. heeft gehoord, is hier de gelegenheid om kennis te maken met een organisatie die zijn weerga niet kent. Veelvoudig onderscheiden leden en medewerkers hebben een dachdag georganiseerd op zaterdag 17 september 1988. Deze organisatie te bieden heeft. Zij hadden veel succes bij hun vriendenkring. Op deze manier is het immer mogelijk om eens een museumbezoek te slaan. Men heeft maar een klein bedrag te betalen. Het is een tentoonstellingorganisatie komt eveneens langswippen. Het meest in trek zijn natuurlijk de SUPRISE-tentoonstellingen. Men bestelt een tentoonstellingsaan huis en wacht geduldig af wat er komen gaat. En als hoort men dan van de tentoonstelling. Het is worden af aanstudeert van belevens

Waarom u opwindende ideeën heeft
 en u museum-directeur en galerie-
 houder? Heeft u er genoeg van steen-
 weer nieuwe en interessante tentoon-
 stellingen in uw museum, respectie-
 velijk galerie te organiseren? Laat
 uw gedachte eens over S.E.O. gaan.
 U hoeft niet dadelijk te beslissen.
 U kunt een tot niets verplichtende
 bon inzenden die u elders in deze
 kwant (op pagina 2) kunt vinden.

Laat uw volgende succesvolle tentoonstelling organiseren door de S.E.O., terwijl u met vakantie gaat om volledig uitgerust de opening mee te maken.

Bent u vooruitstrevend? Bestel dan de speciale verrassings-tentoonstelling. En bedenk: uitgebreide keuze, gegarandeerd volledige organisatie, billijke prijzen.

[illegible]

Emmett
Williams

Na zijn succesvolle optreden te Amsterdam en Rotterdam (zie pagina's 2 en 11) zijn er thans onderhandelingen gaande om de uitvindende van de concrete poëzie, Emmett Williams (die thans samen met Dick Higgins te New York de uitgeverij „Something Else Press" leidt), weer naar Holland te krijgen om het middeelpunt te zijn van een daverende televisie-show die dan ook The Emmett Williams Show gaat heten.

Deze showcumeint zal licht werpen op de nieuwwetse muziek, het bijzonder op de zeer recente stromingen. Aangeroerd en belicht worden o.a. laatromantiek, futurisme, constructivisme, elektronische muziek, expressionisme, musique concrète, seriële muziek, happenings, events, anti-muziek, muzikaal theater, normatieve facts.

Doen en laten van o.a. Wagner, Schoenberg, Schaeffer, Berg, Russell, Varèse, Stockhausen, Boulez, Berio, Cage, Kaprow, Ichihyanagi, Maciunas, Young, Paik, Brecht, Williams, Andersen, Schippers, Ayo, Kosugi, De Ridder, Higgins, Watts, ...

Organisaties als O.A. Puzos, S.E. de
Wilde, J. van der Vliet, J. van
IPAS, Emmett Williams, woonden lan-
ge tijd samen met zijn vrouw in
Darmstadt. Daniel Spoerri, die
goede vriend van hem is, werkte da-
naauw met hem samen. Zij ontwikkelde
zijn ideeën tot een kunstmatige
corte potrie en gaven enkele bun-
dels met achtrijmagine-gedichttekst
uit. Op de tentoonstelling "Schrift er
Beeld" die enkele jaren geleden in he-
dige tijd Museum in Amsterdam
zied, zijn de teksten van de
rijmgedichten te zien. Later waren
er ook nog werkstukken op de ten-
tooningstelling, "Bewogen Beweging",
te zien. Emmett was toen al verhuisd
naar New York. Het is niet mogelijk
ken die elk jaar in Darmstadt gebou-
wd worden hadden zijn activiteit te-
beïnvloed. Op deze faneuze, "heden-
daagse muziekwelen" kwamen in-
meis een groot aantal fluxus-compo-

Vanuit Parijs bereide hij heel Europa om deel te nemen aan concerten en andere fluxus-manifestaties. Over de gehele wereld worden thans werken van hem uitgevoerd. In de Kurzaal in Scheveningen werd bijvoorbeeld de „Litany and Response no. 2 for Alison Knowles” gebracht. Hier volgt de Nederlandse vertaling:

LITANY &

RESPONSE NR. 2
FOR
ALISON KNOWLES

hoo geet 't ormaa beste ilosen?
org guid, donk ju ascor.
hui goet 't lirmai busta olesen?

Edmund Williams

[illegible]

B-LIED VOOR

5 STEMMEN

(spelers zijn zover mogelijk van
elkaar verwijderd)

stem een: ba
stem twee: be
stem drie: bi
stem vier: bo
stem vijf: bu
stem een: ba ba
stem twee: be be
stem drie: bi bi
stem vier: bo bo
stem vijf: bu bu
stem een: ba ba ba
stem twee: be be be be
stem drie: bi bi bi bi
stem vier: bo bo bo bo
stem vijf: bu bu bu bu
stem vijf: bu bu bu bu
stem vier: bo bo bo bo
stem drie: bi bi bi bi
stem twee: be be be be
stem een: ba ba ba ba
stem vijf: bu bu bu bu
stem vier: bi bi bi bi
stem twee: be be be be
stem een: ba ba ba ba
stem vijf: bu bu bu bu
stem vier: bi bi
stem twee: be be
stem een: ba ba
stem vijf: bu
stem vier: bo
stem drie: bi
stem twee: be
stem een: ba

De partituren van George Brecht, werken van Eric Andersen, Jeff Rupp, John Cavanagh, John Cavanaugh, Albert Fine, Joe Jones, Milan Kizak, Shigetake Kubota, Frederic Lieberman, George Maciunas, Claes Oldenburg, Yoko Ono, Willem de Kooning, James Riddle, Bob Sheff, Chieko Shiom, Ben Vautier, Robert Watts, Dick Higgins, Alison Knowles, Nam June Paik, Peter Moore, Takako Saito, Ben Patterson, Takekazu Kogusi, Thomas Schmitz en nog vele anderen.

De leden van Fluxus publiceren hun werken niet alleen via Fluxus. Meestal is hun werk ook in musea in theaters of bij andere uitgevers te vinden. Een figuur als Claes Oldenburg die inmiddels tot de gevestigde pop-grootheden behoort, publiceert nu steeds voor zijn doen afwijkende werken bij Fluxus. In Tokyo, Nice, Amsterdam en New York zijn de post-orderbedrijven gewestelijk en de publicaties verder verspreiden. Het assortiment dat op het ogenblik te koop wordt aangeboden is ongelofelijk groot en komt verrekend uit alle delen van de wereld. Ook van achter het ijzeren gordijn. Het is opmerkelijk dat de officiële (seriële) componisten geen voet aan de grond kregen in de USSR. Mensen als Luigi Nono (...) ondernamen speciale reizen om te ontdekken of er in die sociaal realistische landen nog iets meer gebeurde dan de officiële cultuur. Ze kwamen steeds zonder noemenswaardig resultaat terug. Eric Andersen heeft onlangs een reis langs Kiev, Moskou, Leningrad en Bratislava gemaakt en wilde daar een enorme interesse voor fluxuswerken. Emmett Williams' werk bleek daar zeer bekend. Sindsdien worden alle uitgaven via het Amsterdamse postorderbureau naar tientallen adressen achter het ijzeren gordijn gestuurd. Als geschenken.

Speciale Russische uitgaven in fluxus-verband zijn (dan ook nu in voorbereiding, want het bleek dat er door diverse Russen fluxus-achtige werken werden gemaakt.

WATER ZAL TE VERKRIJGEN IS EN HOE MEN DAARTOE DIENT TE HANDELEN; WATER ZAL GEBUREN EN HOE MEN KAN PARTICIPEREN; HOE MIE OP DE HOOGE BLIJFT EN HOE NIET; HOE MEN HET EEN DIENT TE VERSTAAEN EN HET ANDERE WEER NIET EN OMGEKEERD; WIE DOET DAT EN WAAROM?; WAAROM GEBURET IETS ZUS EN NIET ZO EN OMGEKEERD; RAGEN DIE ONOPGELOST BLIJVEN; DUISTERE MOTIEVEN?; OVER HET ENDE FUNCTIE

VAN DE ONOPGEBAARHEID, ZINLOZE VRAGEN EN ZINVOLLE ANTWOORDEN; TOELICHTINGEN; OVER MENSEN, DIEREN EN DINGEN.

Zoals u waarschijnlijk wel zult weten, kunt u via het Europeaan Mail-Orderbureau allerlei leuke en nutteloze buntjes bekomen. Deze publicatie bevat een uiteraard beknopte keuze uit de vele mogelijkheden.

Er zijn mensen die menen dat deze handel één grote voordeel is voor hen. Hoe echter dient dan verklaard dat musea (ja, ook het Stedelijk Museum van Amsterdam, vraag er maar eens naar) en particulieren (waaronder vele academici en culturele autoriteiten) daadwerkelijk geïnteresseerd zijn in werken kopen? Dat zijn toch waartoe geen instellingen en mensen die zich niet raden voor ogen laten draaien. (Op de afgelopen biennale te Venetië was bijvoorbeeld van AYO te voelen.) En hoe verklaart men dan de grote limer en de enorme inzet (de zogezette opofferingen) waarmee over de gehele wereld mensen werken aan allerlei producten, vaak zonder enig winstgevoel? Kom nu.

Laat u niet voo de keuze van door dat soort leden, die overigens gelukkig dan gezaaid zijn.

Ayo (Japan) is een vriendelijke besmore baas, die al jaren met objecten werkt die bedoeld zijn voor de tas. Wat komt betreft, zijn de tas. In de tas, geboden die nauwelijks geklopt zijn.

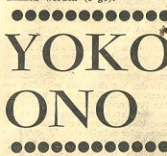
Ayo is een pionier. Fluxus heeft dan ook enkele zeer opmerkelijke werkstukken in haar magazijn. Wat denkt u bijvoorbeeld van een keurig houten doosje waarin u de vinger kunt steken ten einde een zorgvuldig afgewogen tassensteek te ondergaan? Deze vingerdoos is zodanig perfect afgewerkt (verschillende houtsoorten) dat ook het oog aan zijn trekken komt. Vandaar dat menige vingerdoos in een kamer staat te pronken. Vingerdoos is ook verkrijgbaar in keurige koffers waarin 16 verschillende exemplaren. Zie de achterpagina.

Aangeboden worden voorts: volderdoos voor de gehele hand, volderdoos voor de gehele arm en volderdoos voor het gehele lijf. (Serie F-q tot F-qdp), luchtplaatjes en 4 soorten regenmachines.

CLAES OLDENBURG

Daar is bijvoorbeeld de beroemde en als pop-artiest bekende Claes Oldenburg. Oldenburg is vanaf het begin bij de Fluxus-beweging aanwezig geweest en er zijn nog steeds werken van hem te koop. Een gummi-diner in zijn hand is een voorbeeld van zijn werk. Een verrijktigde-keutel met bijbehorende te vernietigen objecten, ook in een keurige koffer. Verder is er

van Claes Oldenburg een teatervoorstelling, waarin een compleet podium met figuren die op afstand bediend kunnen worden (F-go).

Yoko levert via het Mail-Orderhouse "gebeurtenissen en tentoonstellingen in een pompelmoes".

Elk jaar wordt er een uitgebreid jaarboek samengesteld door George Maciunas. Het boek wordt in New York gedrukt en aan een steeds groeiende groep belangstellenden toegezonden.

Enkele jaren geleden ook bevatte zo'n jaarboek een groot aantal artikelen en theoretische beschouwingen. Toen nog werden er uitgebreide toelichtingen geschreven over het nut en de functie van een groep als Fluxus.

Yoko trok een Henry Flynt fel van leer tegen de overheersing van de westerse cultuur. Deze bloemlezingen zijn inmiddels uitgevoerd. Elk jaar verscheen er een jaarboek. In het begin (1960 nu) waren dat normale papierbacks vol met tekst, tekt, tekst. De laatste jaarboeken bestaan uit dozen vol met kaartjes, koptjes, spelletjes, puzzels, partituren en beschouwingen. Het laatste jaarboek (1966) dat verschenen is bestaat uit een groot aantal enveloppen die door middel van twee filmschreeven aan elkaar bevestigd zijn. In die enveloppen (die als helle blaadjes van een boek fungeren) zitten de werkstukken, beschouwingen, artikelen, partituren, voorchriften, muziekstukken, gedichten, spelletjes, ach... te veel om op te noemen. Een soort dwarsdoorsnede van wat er afgespeeld jaar over de gehele wereld gebeurd is.

Laten we eens door een van deze jaarboeken bladeren. In de (helle) omalpagina vinden wij bijvoorbeeld een zijende hand waarmee het werkstuk "direction" van George Brecht uitgevoerd kan worden. In een volgende helle pagina enkele kleine kaartjes om een tentoonstelling in te richten. In weer andere enveloppe-pagina's bevinden zich een plastic handschoen "To Be Worn While Examining Alison Knowles", een papieren "Teggie" van haar hand, een servet voor het eerstvolgende souper van Love-Ko A* 1*, een partituur (trois bagatelles) van György Ligeti, een letterpuist "Jackson Mac Low, an essay van George Maciunas: "The great frauds of architecture: Miles van der Robt, Saarinen, Wright, een legpuzzel van Benjamin Patterson, een eindeloze enveloppe van Chieko Shiom, een vijftienveertig toeren plaatje van Ben Vautier, postzegels met sex van Robert Watts, ontplofende afbeeldingen van de zelfde Robert, gedichten van Emmett Williams, waarvan er een tweemaal in deze koffer te vinden staat (in een Nederlandse vertaling), partituren van La Monte Young en verder vele portretten, essays en andere toelichtingen die tussen de enveloppe-pagina's geschroefd zijn.

EXCEPTS FROM A DISCUSSION BETWEEN GEORGE BRECHT AND

ALLAN KAPROW'S HAPPHENINGS ENTITLED: "HAPPENINGS" AND "EVENTS" BROADCAST BY WBAL SOME-TIMES DURING MAY.

Kaprow: "Happening was a title of a piece I put on in New York at Rubin Gallery and it was taken up by the press and some artists so that I wish to disclaim any responsibility for the word after that. Now as we know, it is a word that the world and very few people have much in common who use it or know even what it means. In fact, it comes to mean in the general public sense any kind of rather casual and usually innocuous event."

Brecht: "Event has simply the meaning it has in the dictionary." ... "I don't take any credit for having written a score like telephone events."

"Act of imagination or perception is in itself an arrangement, so there is no avoiding anyone making arrangements."

Kaprow: "The group, with few exceptions, that associates itself with Fluxus is irresponsible. It is my impression that many people just simply goof-off and pretend in a kind of very very nasty way, socially speaking, and certainly socially with respect to other artists, that they have certain superiority in their seemingly indifferent little activities such as sneeze tomorrow or a finger as good as a hole in a wall, or any of these little directives which if acted out are somehow to me important rather than unimportant so far as its effect is to say to me and others: 'You guys are doing something important things, but look, we are even more important doing unimportant things.'"

Brecht: "...the occurrence that would be of more interest to me would be the little occurrences on the street..."

ROBERT WATTS

Robert M. Watts is in 1923 geboren in Burlington, Iowa, U.S.A. Hij studeerde aan de Iowa State University. Sinds 1946 op de Columbia University, AM 1951. Op het ogenblik is hij professor aan de Rutgers University, New Jersey. Sinds 1953 is hij met George Brecht bezig aan de ontwikkeling van een nieuw soort soos. Hij heeft over de gehele wereld lezingen gegeven en hij organiseerde enkele festivals in New York. Zijn werken zijn bijna allemaal te koop bij de Fluxus-uitgeverij. Buiten een grote collectie erotisch getinte postkaarten en tekeningen is er ook een doosje met zijn complete werken, partituren, stukken, voorchriften etc. Voorts zijn er plastic doosjes in de hand waar verschillende voorwerpen in zijn op een vooruitreffelijk gesorteerde stenen. Zo kan men stenen bekomen die gesorteerd zijn op gewicht, volume, nummer, vorm, kleur en ook naar de grootte en inhoud die gemerkt is (gewicht en inhoud). Verder zijn er van zijn hand bedrukte flux-shirts in omloop.

Zowel voor mannen als vrouwen. Voorts bedrukte broeken en shirts naar wens. Wolken die op een verlicht plafond-paneel gemonteerd zijn worden ook aangeboden. Er is ook een prachtige eier-koffie waarin vele materialen en gereedschappen om eieren te gebruiken, te maken en te repareren. In de koffierie staat hij ook een „sitting-kit“, een „sleeping-kit“, een „bathing-kit“, een „time-kit“ en een „esting-kit“. Robert Watts voelt er niets voor. Zijn actieve leven vereist een lichamen. Hij doet dingen en andere dingen te doen, ik doe dingen ten einde andere dingen niet te doen.

SCHAAK SPELEN

Er zijn een groot aantal fluxus-schaakspelen te koop. Fluxus-schaakspelen zijn niet door 'iemand gemaakt' en er is dus geen naam te vinden op de verpakking. Het zijn werkstukken zou men de schaakspelen, die er overigens ingenieuze uitspraken noemen. Wat denkt u bijvoorbeeld van de schaakstukken die de schaaktukken uit glas-lijncorpen bestaan die geluid geven, ruiken of domweg een gewicht hebben. De schaakstukken van de gewicht reageert, geur, geluid en tijd. Er is een reuk-schaakspel, bestaande uit cilindrische vaten met verschillende geuren. De ruider-schaakspel, een geluids-schaakspel, (uit houten blokken bestaande), met belven werkend schaakspel, een reuk- en geluid-schaakspel, een gewicht en geluid-schaakspel. Het bord dat op het gewicht van het schaakstuk reageert, een schroeven- en moeren-schaakspel, een schaakspel met een draaiende schijf, een roterende slip-, schaaf- en poets-schaakspel, een kleuren-schaakspel waarvan het schaakbord van 64 kleuren gemaakt is en de schaakstukken van 64 kleuren zijn. Het is een zandloper-schaakspel en zelfs een juwelen-schaakspel. Schaakliehebbers opgelet. Hier ligt uw kans om de schaakstukken te spelen en niet waar?

Het was voornamelijk in Darmstadt (tijdens de moderne muziekweek) dat men in Europa kennismaakte met Fluxus-werken. Er was een sterke aanwezigheid van een sociaal element en de meeste componisten schreven dan ook stukken, waarin behalve de voorgeschreven muziek ook andere activiteiten moesten worden. Over de gehele wereld ontstonden vrijwel tegelijkertijd de eerste pogingen om een muziektaal te ontwikkelen die niet gebonden was aan muziek als materiaal (niet vanuit een dramatisch gegeven) werden acties op een podium geschreven en uitgevoerd. Soms dienden muziek te worden gebruikt om mensen ertoe te veranderen, soms dienden zij te improviseren op een instrument dat zij niet konden bespelen omdat ze door hun afwijking van de muziek op andere plaatsa werden verwezen. Orkesten werden in drieën gesplitst en rondom het publiek opgesteld, muziek werd opgenomen op een draaiende plaat en een jaar later liepen de muziek tussen het publiek. Uit de gehele wereld trok men elk jaar weer naar Darmstadt om de laatste ontwikkelingen te aanschouwen. Een componist als John Cage, die al geniet van zijn muziek liet bewegen en was niet gebonden aan een instrument maar hun instrument bespelen, werd als een meester en pionier erkend. Zijn werken werden steeds frequenter uitgevoerd en zijn invloed op de latere generatie was niet alleen duidelijk zichtbaar al spoedig waren er componisten die hun muziek alleen nog maar een soort visuele muziek noemden, die de muziek niet meer geloofde na te pas. Een vierkwart dat vijftig hun instrumenten niet te postea, dat het stuk

De pianist kwam op en zette een vaas met bloemen op de piano waarnaar het publiek dan enkele minuten kon kijken. Een orkest bladerde enkele minuten lang een dikke partituur door en verliet vervolgens het podium weer.

Dit gedoe werd voor een aantal Duitse componisten te gortig. Zij lieten zich niet meer zien op de feestelijke muziekfestivals in Darmstadt. Er was dus een duidelijke scheiding bewerkstelligd. Een aantal componisten, zoals de Duitse componist Henning Sommerahl, begon een alternatief repertoire aanpakken en het muzikale theater op een verantwoorde manier ontwikkelen. Zij schreven voor kleine ensembles van muzikanten en vakbekwame toneelspeelers. Ze distancieerden zich bewust van de andere groepen die zich met muziektheater bezig hielden en de zelfstandige festivals gingen organiseren waarin de meest vreemdsoortige muziek en muziektheater werd uitgevoerd. Het was de eerste serieuze groep zich in de officiële muziekkringen bewijzen. Hun muziektheaterwerken worden nu regelmatig op de internationale festivals van theaters uitgevoerd. (Labyrinth).

De andere groep concerteerde in allerlei zalen en zaaltjes en al spoedig

Het werd niet meer noodzakelijk geacht dat de muziekwerken op een podium gespeeld werden. Er ontstonden muziekwerken die zo eenvoudig uit te voeren waren dat iedereen die een partituur kocht een concert kon geven (voor publiek of voor zichzelf). Werden er enkele jaren geleden nog vele concerten gegeven, tegenwoordig is er de Fluxusuitgeverij die muziekstukken verkoopt aan iedereen die zin heeft om ze uit te voeren.

GEORGE BRECHT

George Brecht wordt in deze uitgave reeds enkele malen belicht. Dit komt vooral, omdat hij (G. Brecht) een van de belangrijkste, zo niet de belangrijkste, vernieuwer is van de hedendaagse muziek. Deze componist heeft een groot aantal werken geschreven die op vele belangrijke muziekfestivals zijn uitgevoerd en deels ontroering en deels verbijstering teweegbrachten (zie pagina 3).

[illegible]

Eric
Andersen

Eric Andersen is een componist die een uitgebreide conservatoriumopleiding achter de rug heeft. Hij was in Kopenhagen een veelgevraagd pianist, maar heeft uiteindelijk op een treffelijke manier seriele werken te uitvoor kon brengen. Toen er echter steeds meer werken kwamen waarin hij zijn eigen stijl ontwikkelde, wilde men wilde (dat wil zeggen passages waarin men piano kon spelen naar eigen goeddunken doch in de praktijk werd het vaak niet op de dam. Op een concert van Duitse seriele muziek stond Eric Andersen tijdens zijn 'onprovisatie-passage' op ging hij onder de piano liggen en sloeg hij met zijn handen op de onderzijde van het instrument om precies op tijd op zijn krak terug te keren ten einde de partituur te kunnen afmaken. Toen hij in de zaal aanwezig was kreeg het bijna te kwaad. Eric Andersen werd bijna niet meer gevraagd voor andere concerten.

Waarschijnlijk zal deze componist aan de Emmett Williams show meedoen die in het jaar van de VARA uitgezonden zal worden. Hieronder volgen een aantal trouwfoto's.

FLUXUS-KOFFER

Op de achterpagina van deze publicatie kunt u een koffer zien die door fluxus in de handel wordt gebracht. In zo'n koffer (flux-kist) bevinden zich een groot aantal kleine voorwerpen (zoals een zware) koffer openmaakt klinkt er een door-dringend geratel dat uit de ingebouwde muziekdoos van Joe Jones komt. Dit geratel is de muziek van de koffer. Voorts bevinden zich een groot aantal dozen in de flux-kist waarin: de complete werken van George Brecht, de complete werken van Nam June Paik, de complete werken van Chieko Shiomi. In andere dozen bevinden zich puzzels van Brecht, films van Dick Higgins en Nam June Paik, een complete fluxus-uitvoering van Chieko Shiomi of een fluxusorgel, water-muziek in flesjes van Chieko Shiomi, composities van La Monte Young en Ben Patterson, speciale stempels van Robert Watts.

„Dirty Water“ van Ben Vautier (in flesje), een verzameling gaten van Ben Vautier (Nice), een blikje bonen, rollen van Alison Knowles, een vingerdooz van Ayo, „events“ in een doos van Takehisa Kosugi, partituren in een enveloppe van Giuseppe Chiari, de 50 opera's van Eric Andersen, een doos uit het oosten en een mysterieus dier in fles.

ARTHUR
KOPCKE

Arthur Kopcke werkt nauw met Eric Andersen samen. Samen maken ze veel films en componeren ze er duchtig op los. Arthur maakt eigenlijk grote rebusen waarvan u er een in het midden van deze krant kunt vinden. Deze rebusen zijn in alle maten en soorten verkrijgbaar en u zult er menige donkere winteravond mee kunnen opfleuren. Rest ons nog dat Kopcke (samen met Robert Filliou) het poëtië hier in omloopt brent.

CHIEKO SHIOMI

Van Chieko Shiomi zijn er steeds meer in deze krant behandelde „Spatial Poems“ verkrijgbaar. Een prachtige wereldkaart op zachtblauw papier met vijf verschillende vlakgetes die men op de diverse staten kan prikken. Op de vlakgetes staan de namen van de mensen die daar geboren zijn. Het is een prachtig plek heengegeponed. Ach, de afgelopen jaren is de collectie aanbiedingen ongetoefelijk groot geweest. Het is niet mogelijk alle middels wereldberoemd zijn, en erg veel geld kosten zijn nog steeds (vrij goedkoop) werken verkrijgbaar. Het is bijvoorbeeld een kaartje, bijvoorbeeld 15 dollar, een rubberdier in koffer van Claes Oldenburg 150 dollar. Toch zijn de mechanische muziekdoeljes interessant en amusant en zeker niet te versmaden. De fluxus medicijnen van de Japanse SHIGEO KUBOTA zijn ook verkrijgbaar. Het is een muziekgroep H Red Center zijn de complete werken verkrijgbaar (in touw gewikkeld). Van Jeff Berner zijn er spullen verkrijgbaar, zoals een muziekdoelje, dobelstenen, fessies, schijfjes, kaarten en andere bijbehorende objecten. Er zijn flus-organs in koffer te koop voor 15 dollar. Het is een muziekdoelje. Echte Spoorries zijn nog steeds te koop voor een goede 20 dollar. Natuurlijk heeft u dan een eenvoudige muziekdoelje met een tafelmel met 4 variaties. Van Takako Saito (Japan) een muziekdoelje. En verder de vele muziekdoeljes van de Japanse Fluxus van Chieko Shiomi, John Cavanaugh, James Riddle, George Brecht, Robert Watts, Yoko Ono, Peter Bregman, John Cage, Eric Andersen, en Arthur Kunko.

De laatste tijd worden er bijna geen concerten meer gegeven. In de Kurzaal in Scheveningen is enkele jaren geleden een groot officieel afscheidsconcert gegeven en sindsdien is er (zeker in Nederland) niet veel openbaar meer gebeurd. De laatste maanden zullen er echter weer enkele activiteiten plaatsvinden.

Wij maken u nu vast attent op twee avonden die de Arnhemse vereniging NUNC gaat organiseren. Het zullen min of meer herdenkingsconcerten worden althoeft er ook omvangrijke muziek en danswerk bij is. Het zal nog heel in Nederland is uitbreiding.

★★★★

